

Jaarverslag 2019

Persoonlijke
zorg dichtbij

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

ggz
delfland

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Jaarrekening 2019

Inhoudsopgave

1.1	Enkelvoudige balans per 31 december 2019	2
1.2	Enkelvoudige resultatenrekening over 2019	3
1.3	Enkelvoudig kasstroomoverzicht	4
1.4.1	Toelichting op de enkelvoudige balans en resultatenrekening	5
1.4.2	Algemene grondslagen	7
1.4.3	Grondslagen voor waardering activa en passiva	7
1.4.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	12
1.5	Toelichting op de enkelvoudige balans	17
1.6	Enkelvoudig mutatieoverzicht Immateriële Vaste Activa	26
1.7	Enkelvoudig mutatieoverzicht Materiële Vaste Activa	27
1.8	Enkelvoudig mutatieoverzicht Financiële Vaste Activa	28
1.9	Overzicht langlopende schulden ultimo 2019	29
1.10	Toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening	30
2	Overige gegevens	38
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	39

1.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2019
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-19	31-dec-18
		€	€
Activa			
Vaste Activa			
Immateriële vaste activa	1	0	1.283.333
Materiële vaste activa	2	43.804.827	40.999.481
Totaal vaste Activa		<u>43.804.827</u>	<u>42.282.814</u>
Vlottende Activa			
Vorraden	4	32.500	32.500
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	3.569.583	1.361.669
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	244.568	270.578
Debiteuren en overige vorderingen	7	18.042.712	14.847.514
Liquide middelen	8	10.972.018	19.381.852
Totaal vlottende Activa		<u>32.861.382</u>	<u>35.894.113</u>
Totaal Activa		<u><u>76.666.209</u></u>	<u><u>78.176.927</u></u>
Passiva			
Eigen vermogen			
Kapitaal	9	1.092.294	1.092.294
Algemene en overige reserves		29.644.240	28.433.007
Totaal Eigen vermogen		<u>30.736.534</u>	<u>29.525.301</u>
Voorzeningen	10	4.534.115	5.266.620
Langlopende schulden	11	20.393.021	21.843.777
Kortlopende schulden			
Overige kortlopende schulden	12	21.002.539	21.541.229
Totaal Passiva		<u><u>76.666.209</u></u>	<u><u>78.176.927</u></u>

1.2 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2019

	Ref.	2019 €	2018 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	16	94.982.590	91.238.113
Subsidies	17	1.840.504	1.599.049
Overige bedrijfsopbrengsten	18	1.988.813	2.496.678
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>98.811.907</u>	<u>95.333.840</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	73.699.514	70.036.546
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	5.087.324	5.745.522
Honorarium vrijgevestigde medisch specialisten	21	39.740	63.144
Overige bedrijfskosten	22	17.914.772	17.187.956
som der bedrijfslasten		<u>96.741.350</u>	<u>93.033.168</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		2.070.557	2.300.672
Financiële baten & lasten	23	<u>-859.320</u>	<u>-1.322.449</u>
RESULTAAT		<u>1.211.237</u>	<u>978.223</u>
		<u>2019</u> €	<u>2018</u> €
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene en overige reserves		<u>1.211.237</u>	<u>978.223</u>
		<u>1.211.237</u>	<u>978.223</u>

1.3 ENKELVOUDIG KASSTROOMOVERZICHT

	Ref.	2019		2018	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			2.070.557		2.300.672
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	20	5.087.324		5.745.522	
- mutaties voorzieningen	10	<u>-732.505</u>		<u>910.305</u>	
			4.354.819		6.655.827
Veranderingen in vlottende middelen:					
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	-2.207.914		251.785	
- vorderingen	7	-3.195.199		2.073.244	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	26.010		7.411	
	12	-1.142.960		1.001.480	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)			<u>-6.520.063</u>		<u>3.333.920</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			-94.687		12.290.419
Ontvangen interest	23	31.428		1.478	
Betaalde interest	23	<u>-769.448</u>		<u>-838.527</u>	
			-738.020		-837.049
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>			<u>-832.707</u>		<u>11.453.370</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	2	-6.616.518		-2.313.498	
Investering/Mutatie financiële activa	3	-121.300		-485.400	
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>			-6.126.372		-2.798.898
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden	11	<u>-1.450.755</u>		<u>-1.450.755</u>	
<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>			-1.450.755		-1.450.755
Mutatie geldmiddelen			<u>-8.409.834</u>		<u>7.203.717</u>
<i>Stand geldmiddelen per 1 januari</i>			19.381.852		12.178.135
<i>Stand geldmiddelen per 31 december</i>			<u>10.972.018</u>		<u>19.381.852</u>
<i>Mutatie geldmiddelen</i>			-8.409.834		7.203.717

1.4.1 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN RESULTATENREKENING

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Zorginstelling GGZ Delfland is statutair (en feitelijk) gevestigd te Delft, op het adres Sint Jorisweg 2.

De belangrijkste activiteiten zijn gespecialiseerde GGZ, Generalistische Basis GGZ en POH-GGZ functie.

Zorginstelling GGZ Delfland (Nummer Kamer van Koophandel 27181317) heeft alleen GR1PP BV (nummer Kamer van Koophandel 55098339) onder zich.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2018 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2019 mogelijk te maken.

Groepsmaatschappijen

Op grond van artikel 2:407 lid 1 BW zijn de volgende rechtspersonen niet geconsolideerd:

GR1PP BV, vestigingsplaats Delft. Het resultaat in 2019 bedraagt € 69 negatief en het eigen vermogen per 31 december 2019 bedraagt € 9.986

Acquisities

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. De stichting heeft de volgende verbonden stichtingen en vennootschappen die niet in een consolidatie betrokken zijn omdat er geen beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend door het bestuur van GGZ Delfland.

- Stichting Steunvermogen Psychiatrisch Centrum Joris te Delft. 100% belang
- Stichting Steunfonds Patiënten en ex-patiënten Psychiatrisch Centrum Joris te Delft, 100% belang

Veronderstellingen en schattingen

Het bestuur heeft bij het opstellen van de jaarrekening overeenkomstig de geldende grondslagen, op onderdelen gebruik gemaakt van veronderstellingen en schattingen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke uitkomsten kunnen van deze veronderstellingen en schattingen afwijken. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schattingen worden herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De boekwaarde van vaste activa wordt getoetst aan de realiseerbare waarde teneinde vast te stellen of er aanwijzingen bestaan voor een bijzondere waardevermindering. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering naar inschatting van het bestuur kan bijvoorbeeld zijn:

- * een snellere daling van de marktwaarde van een actief dan uit verloop over de tijd of normaal gebruik zou voortvloeien.
- * een belangrijke wijziging in de toepassing van een actief of in de bedrijfsstrategie.
- * prestaties die sterk achterblijven ten opzichte van de verwachtingen, een significante verslechtering in de bedrijfstak of economie, of veroudering of beschadiging van het actief.

Daarnaast kunnen omstandigheden, naar de inschatting van het bestuur, duiden op de noodzaak tot het terugnemen van een eerder toegepaste bijzondere waardevermindering.

In 2019 hebben zich geen aanwijzingen en/of omstandigheden van dien aard voorgedaan.

1.4.1 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN RESULTATENREKENING

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verstrekte lening is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden.

1.4.2 ALGEMENE GRONDSLAGEN

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Voor een nadere toelichting op de consequenties van de uitbraak van de wereldwijde Covid-19 pandemie en de consequenties voor de instelling wordt verwezen naar hoofdstuk 1.10 paragraaf 25 Gebeurtenissen na balansdatum. De Raad van Bestuur streeft ernaar de best mogelijke informatie te verkrijgen om de risico's te beoordelen en passende maatregelen door te voeren om daarop in te spelen. Wij hebben een aantal maatregelen genomen om de effecten van het Covid-19-virus te bewaken en te voorkomen en blijven dat ook in de toekomst doen. Deze maatregelen bestaan onder andere uit veiligheids- en gezondheidsmaatregelen voor onze medewerkers (zoals persoonlijke beschermingsmiddelen, beperking van sociale contacten en vanuit huis werken), evaluatie van contracten, aantrekken van aanvullende financiële middelen ter ondersteuning van de continuïteit van onze bedrijfsvoering en communicatie met onze belangrijkste stakeholders.

Onze financiers via de koepelorganisaties Zorgverzekeraars (ZN), VNG en Justitie hebben aan de zorginstellingen in de GGZ die zorg leveren vallende onder de basisverzekering of aanvullende verzekering, de langdurige zorg en/of de WMO en Jeugdwet en forensische zorg, bij brieven in maart en april 2020, laten weten hen te ondersteunen, waarbij de beschikbaarheid en continuïteit van zorg op langere termijn zo goed mogelijk geborgd wordt.

Bij het bepalen van de benodigde bekostiging voor de continuïteit in deze situatie zijn de bestaande afspraken voor 2020 tussen zorgaanbieders en financiers het uitgangspunt. Daarbij wordt rekening gehouden met:

- liquiditeitsbevoorschotting;
- compensatie van omzetsderving; en
- vergoeding van extra gemaakte kosten.

Gezien bovenstaande toezegging is er geen sprake van materiële onzekerheid die ernstige twijfel kan doen rijzen of GGZ Delfland haar activiteiten voort kan zetten en is derhalve de jaarrekening 2019 opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De financiering vindt plaats met eigen vermogen en met vreemd vermogen. Het eigen vermogen van GGZ Delfland bedraagt per 31 december 2019 € 30,736K positief. Het vreemd vermogen bestaat uit verstrekte langlopende leningen. De banken hebben voorwaarden gesteld m.b.t. financieringsovereenkomsten die GGZ Delfland dient na te komen. Daarbij is de rekening-courant financiering dagelijks opzegbaar.

Vanwege de sectorale onzekerheden is de continuïteit van de stichting mede afhankelijk van de bereidheid van de banken de financiering te continueren. Is deze bereidheid er niet dan bestaat er een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden van GGZ Delfland.

1.4.2 ALGEMENE GRONDSLAGEN

Op basis van contacten met de verschillende banken over onze maatregelen (incl. afspraken bevoorschotting met verzekeraars en gemeenten in 2020), de huidige positieve rekening courantpositie, de positieve liquiditeitsprognose 2020, en de borging van het waarborgfonds voor de meeste langlopende leningen, verwachten wij dat de zowel de korte als lange financiering zal worden gecontinueerd.

	Norm ING 2019	Realisatie 2019
Solvabiliteitsratio	25%	40%
DSCR	1,3	3,1
Loan to value	75%	50%

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Grondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de toepassing Beleidsregel WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Grondslagen van waardering van activa en passiva

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan. Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de betreffende paragraaf Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen.

1.4.3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA EN PASSIVA

Goodwill

Positieve goodwill voortkomend uit acquisities en berekend in overeenstemming met de paragraaf "Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen" wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur.

Negatieve goodwill valt vrij in de winst-en-verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

1.4.3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA EN PASSIVA

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen en terreinvoorzieningen : 3,33 % tot 6,67 %
- Machines en installaties : 6,67 % tot 10 %.
- Inventaris : 12,50 %.
- Vervoermiddelen : 20,00%
- Automatisering : 33,33%

Groot onderhoud:

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van deze voorziening.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Vorderingen

Onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen, alsmede gekochte leningen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht als onderdeel van de effectieve rente. Ook transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de resultatenrekening.

1.4.3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA EN PASSIVA

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

GGZ Delfland beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt. De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Een bijzondere waardevermindering van goodwill wordt niet teruggenomen.

Zorginstelling GGZ Delfland heeft de realiseerbare directe opbrengstwaarde bij verkoop en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van haar zorgvastgoed benaderd op het niveau van de kasstroomgenererende eenheden, en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa per 31 december 2019.

1.4.3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA EN PASSIVA

GGZ Delfland levert haar diensten vanuit diverse locaties in de regio. Deze fysieke locaties vormen de kasstroomgenererende eenheden voor de bedrijfswaardebepaling in deze rapportage. Dit leidt ertoe dat GGZ Delfland is opgebouwd uit de volgende kasstroomgenererende eenheden:

<u>Kasstroomgenererende eenheid</u>	<u>Plaats</u>	<u>Bedrijfsactiviteiten</u>
Barones	Delft	Ambulante behandeling
Stokdijkkade	Naaldwijk	Ambulante behandeling
Dorpsstraat	Nootdorp	Jeugd
De Reef	Den Haag	Ambulante behandeling
De Ridder	Delft	Klinische behandeling ouderen en volwassenen
Beschermd Wonen + Stadhouders	Delft	Klinische behandeling ouderen en volwassenen
	Schiedam	Klinische / ambulante behandeling ouderen/ volwassenen/ jeugd
De Klaver	Lansingerland	Ambulante behandeling ouderen, volwassenen en jeugd
Vlietland (poli)	Schiedam	Ambulante behandeling ouderen, volwassenen en jeugd
Sint Franciscus Gasthuis (poli)	Rotterdam	Ambulante behandeling ouderen, volwassenen en jeugd
Dagbesteding DAC en overige locaties	Delft en diverse gemeenten	Dagbesteding, inloop, preventie en DOEL
Ezelveldslaan	Delft	Jeugd
Joriaantje	Delft	Kinderdagverblijf (verhuur door GGZ Delfland)
F. Leharstraat	Rotterdam	Klinische behandeling ouderen en volwassenen
IJsselstraat	Berkel en Rodenrijs	Klinische behandeling ouderen en volwassenen
Schietbaanstraat	Rotterdam	Klinische behandeling ouderen en volwassenen
P.J. Blikstraat	Spijkensisse	Ambulante behandeling ouderen, volwassenen en jeugd
<u>Overhead</u>	<u>Plaats</u>	<u>Bedrijfsactiviteiten</u>
De Draeck	Delft	Raad van Bestuur, Bestuursbureau, Stafbureau, Financiën en Control, ICT, HRM en Kwaliteit, Bedrijfsondersteuning, Leerhuis, POH etc.

De bedrijfswaarde van activa is gelijk aan de contante waarde van de toekomstige geldstromen die deze activa genereert. Voor het contant maken van de toekomstige kasstromen is de disconteringsvoet (WACC) van toepassing. Bij locaties in eigendom is een oneindige reeks kasstromen van toepassing. Hierbij gaat de analyse na een periode van vijf jaar expliciete prognoses uit van een oneindige gelijkblijvende reeks kasstromen (impliciete prognose).

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

Vorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

1.4.3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING ACTIVA EN PASSIVA

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's /DBC-zorgproducten.

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht evenals de voorziening OHW in verband met onzekerheden in de omzetverantwoording.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente-rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. Hierbij wordt op basis van de aard van de debiteur en de ouderdom van de vordering een inschatting gemaakt van de oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen tenzij anders is vermeld. De reële waarde benadert de boekwaarde van de voorzieningen door een lager disconteringsvoet in verband met de lage rente en korte looptijd. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties, e.d., gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde. Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het actief.

Voorziening Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken betreft een voorziening voor medewerkers waarvan wordt verwacht dat zij na twee jaar ziekte niet hersteld zullen zijn en dan uit dienst zullen treden. De voorziening bestaat voor een deel uit de dan te betalen transitievergoedingen en de salariskosten tot de verwachte ontslagdatum. Er is geen disconteringsvoet berekend.

Voorziening jubileumkosten

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans, leeftijd en een disconteringsvoet van 1,5%.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde).

1.4.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen bij de omzetverantwoording zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen.

Uitgangspunten voor de omzetverantwoording

Algemeen

In de GGZ treden allerlei onzekerheden op door de verschillende stelselwijzigingen in de afgelopen jaren en de discussie over rechtmatigheid en doelmatigheid. Hieronder worden een aantal uitgangspunten toegelicht voor het sociaal domein, jeugd en ZvW.

Uitgangspunten Sociaal Domein en Jeugd

Bij het bepalen van de Wmo-omzet en of Jeugdwet-omzet heeft GGZ Delfland de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen. Met ingang van 2015 is als gevolg van de transitie een deel van de toenmalige AWBZ en ZVW zorg overgeheveld van de zorgkantoren respectievelijk de zorgverzekeraars naar de gemeenten ('decentralisatie').

Als gevolg van deze decentralisatie is de complexiteit van de registratie en verantwoording van de geleverde zorg enorm toegenomen. Dit komt doordat per gemeente andere producten zijn afgesproken en separate voorwaarden gelden (tijdige aanwezigheid van een geldige beschikking, woonplaatsbeginsel, feitelijke zorglevering, zelfindicatie door medewerkers, retourberichten iWmo, overeengekomen social return afspraken, etc.). GGZ Delfland is werkzaam in twee jeugdregio's en circa 15 gemeenten en voor de WMO in circa 10 gemeenten. Beide jeugdregio's en alle WMO gemeenten hanteren voor de verantwoording van de P * Q producten c.q. arrangementen als basis het landelijke IZA-protocol. GGZ Delfland heeft voor zowel de jeugd als de WMO een goedkeurende verklaring over 2019 ontvangen van de onafhankelijke accountant. Voor de beide jeugdregio's is nog geen definitieve afrekening geweest over het kalender jaar 2019. Daarnaast zal door GGZ Delfland voor een aantal individuele gemeenten overgaan tot afwikkeling en vaststelling van diverse kleinere verantwoordingen voor b.v. acute zorg, inzet wijkteams, inloop en preventie voor 1 april 2020 of 1 mei 2020 of 1 juni 2020. De raad van bestuur heeft deze mogelijke effecten naar beste weten geschat en verwerkt in deze jaarrekening waar mogelijk en wijst op het resterende inherente risico terzake dat kan leiden tot nagekomen financiële effecten in 2020 of later.

Uitgangspunten ZvW

Bij het bepalen van de DBC-omzet voor het kalenderjaar 2019 heeft Stichting GGZ Delfland voor de schadelastjaren 2018 en 2019 de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals onderstaand opgenomen.

De generieke landelijke risico's en onduidelijkheden zijn voor een belangrijk deel geadresseerd door Stichting GGZ Delfland via dagelijkse monitoring op de systemen en de uitgevoerde activiteiten in Horizontaal Toezicht. GGZ Delfland onderscheidt een aantal uitgangspunten die relevant zijn voor die landelijke onzekerheden en onduidelijkheden.

1.4.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1. Voor 2018 en 2019 heeft GGZ Delfland op basis van de landelijke risicolijst uitgebreide en controles ingericht die rekening houden met de wijzigingen in wet- en regelgeving en nieuwe controle punten vanuit de Zelfonderzoeken (ZO) 2017, 2018 en 2019.
2. De aanvullende controles op de juistheid van de gefactureerde bedragen, zoals deze door GGZ Delfland zijn gedefinieerd, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de gebruikte zorgadministratieve applicaties en controle instrumenten. Daarnaast heeft GGZ Delfland een monitoring systeem dat dagelijks alle administratieve vereisten checkt en de verantwoordelijke behandelaar of secretariaatsmedewerker informeert dat er openstaande acties zijn die opgelost moeten worden om te kunnen voldoen aan alle wet en regelgeving. Daarnaast heeft GGZ Delfland een uitgebreid systeem van AO / IC opgezet waarin op basis van steekproeven de kwaliteit van de administratie en de zorg wordt gemonitord. In 2018 is GGZ Delfland gestart met een pilot Horizontaal Toezicht (HT) en heeft GGZ Delfland een goedkeurende verklaring van EY ontvangen over opzet, bestaan en werking van de hoge risico's over het jaar 2018 en 2019. DSW en Zilveren Kruis zijn akkoord met de opzet, bestaan en werking van de middenrisico's over 2018 en 2019 (Zilveren Kruis moet hier nog wel officieel akkoord opgeven voor 2019). Hiermee heeft GGZ Delfland over 2018 en 2019 voldaan aan de eisen van de pilot HT. GGZ Delfland is van plan om voor het kalenderjaar 2020 de landelijke status van HT te realiseren.
3. Het voortschrijdend inzicht inzake gepast gebruik (of liever: stand van wetenschap en praktijk, en de cliënt is redelijkerwijs aangewezen op de zorg) maakt onderdeel uit van het Horizontaal Toezicht. Afgesproken is dat als de uitkomsten van de controle punten gepast gebruik geen aanleiding geven voor nadere vragen dat deze als afgerond kunnen worden beschouwd. De uitkomsten van het Horizontaal Toezicht van GGZ Delfland zijn afgestemd met de coördinerend verzekeraar en verwerkt in de jaarrekening. Stichting GGZ Delfland heeft naar beste weten de zorg verleend en verantwoord, maar kan niet uitsluiten, dat uit de pilot Horizontaal Toezicht of de materiele controles nog aanpassingen voortvloeien. Omdat de omvang niet is in te schatten is hiermee geen rekening gehouden in de jaarrekening 2019.
4. De aard en opzet van de regelgeving met betrekking tot de curatieve GGZ en basis GGZ kent onzekerheden, die inherent zijn aan de inrichting van de GGZ-sector in Nederland en daarmee inherent aan het leveren van GGZ zorg door GGZ Delfland. Deze onzekerheden worden op basis van ervaring, van relevante informatie van derden (waaronder benchmarking) en door diverse manieren van afstemmingsoverleggen binnen de sector en meer specifiek met verzekeraars door GGZ Delfland uitgewerkt door middel van schatting bij de verantwoording van de omzet. De bijzonderheden in de omzet verantwoording zijn onderstaand toegelicht.

Toelichting op de omzetverantwoording van boekjaar 2019, bestaande uit onder meer schadelastjaren 2018 en 2019

Bij de omzetverantwoording is sprake van schattingsposten ten aanzien van onder meer de toerekening aan boekjaren van uit de schadelastprognoses verwachte overproductie per verzekeraar per contractdeel (bGGZ en sGGZ) en waardering van onderhanden projecten.

De raad van bestuur heeft de ZvW-omzet en daarbij behorende balansposten (zoals voor alle balansposten geldt) naar beste weten bepaald en daarbij rekening gehouden met belangrijke schattingsfactoren en bijzonderheden die landelijk een rol spelen en ook bij Stichting GGZ Delfland van toepassing zijn. Onderstaand wordt de relevantie ervan voor de jaarrekening 2019 van Stichting GGZ Delfland toegelicht:

a) Zelfonderzoek schadejaar 2017

Stichting GGZ Delfland heeft de controlepunten inzake het schadelastjaar 2017 op basis van de functionele onderwerpen ZO 2017 per controle punt zo goed mogelijk uitgevoerd en indien een onrechtmatigheid geconstateerd gecorrigeerd in de DBC's. GGZ Delfland heeft vanwege de status van pilot HT besloten niet meer deel te nemen aan het ZO 2017. GGZ Delfland heeft wel in het kader van de pilot HT een eigen verantwoording opgesteld voor de representerende verzekeraar om tot afwikkeling te komen van het schadelast jaar 2017. Een aantal andere verzekeraars heeft deze verantwoording ook ontvangen en zijn ook akkoord gegaan tot afwikkeling van het schadelast jaar 2017. De uitkomsten van het ZO 2017 en de uitkomsten van de bevindingen van de pilot HT 2018 en 2019 geven aan dat GGZ Delfland de administratieve organisatie zeer goed op orde heeft.

1.4.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

b) Status Pilot Horizontaal Toezicht schadelastjaar 2018 en 2019

Stichting GGZ Delfland heeft voor de schadelastjaren 2018 en 2019 een status van pilot Horizontaal Toezicht. Op basis van de goedkeurende verklaring van EY over de hoge risico's van de kalenderjaren 2018 en 2019 en het akkoord van de representerende verzekeraars DSW en Zilveren Kruis over de middenrisico's 2018 en 2019 (Zilveren Kruis dient nog een akkoord over 2019 te geven) geeft voldoende vertrouwen dat de administratieve organisatie op orde is en dat de risico's zijn gemitigeerd.

c) Schadelast(deel)plafond(s) kunnen wijzigen als gevolg van diverse contractafspraken

Stichting GGZ Delfland heeft diverse contractafspraken gemaakt met de zorgverzekeraars die van invloed kunnen zijn op het totale schadelastplafond en de eventuele deelplafonds voor schadelastjaren 2018 en 2019. De deelplafonds verschillen per contract per zorgverzekeraar en zijn afhankelijk van een aantal factoren. Voor 2019 zijn de betreffende factoren door GGZ Delfland in een prognose model opgenomen, gebaseerd op verschillende historische seizoenspatronen. Daarnaast worden een aantal contractuele afspraken die zich niet voor prognostisering lenen, in de reguliere monitoring en periodieke rapportage opgenomen. Op basis van de verschillende seizoenspatronen enerzijds en op basis van de sturing van de variabelen die in de plafonds worden genoemd anderzijds, is eventuele overproductie boven de plafonds gekwantificeerd in deze jaarrekening en in mindering gebracht op de omzet. Voor een deel kan per balansdatum nog geen exacte inschatting gemaakt worden van de uitkomsten van deze contractafspraken en de gevolgen daarvan voor de schadelast(deel)plafond(s).

Met de uitkomsten van deze analyse en onze schadelastprognose is rekening gehouden bij de bepaling van de opbrengstverantwoording 2019, rekening houdend met de veranderingen in regelgeving met betrekking tot 2018 en 2019. Voor zover uit de analyse op (deel)contract niveau een verwachte overproductie blijkt, is deze als correctie op de omzet afgeboekt.

d) De waardering van het Onderhanden werk DBC in relatie tot contractafspraken, in de registratie en waardering.

Voor de (grondslag van de) waardering van het onderhanden werk per 31 december 2019 verwijzen wij naar de toelichting op de post onderhanden werk en de waarderingsgrondslagen terzake. Naast de waardering van de verrichtingen als onderhanden werk is de ingeschatte reservering als gevolg van de te verwachten contractoverschrijdingen op de onderliggende contracten in mindering gebracht op het onderhanden werk. De inschatting of sprake is van een reservering is gemaakt door de individuele contractafspraken met zorgverzekeraars te corrigeren op de uitkomsten van het prognosemodel. Het onderhanden werk is daarmee onderdeel van de prognosemodellering van Stichting GGZ Delfland.

Afsluitend

De onzekerheden bij de hiervoor genoemde factoren versterken elkaar. De in deze jaarrekening 2019 uitgewerkte en onderbouwde schattingen kunnen derhalve in de realisatie afwijken. De uiteindelijke uitkomsten zullen blijken uit de eindafrekeningen met de zorgverzekeraars en kunnen materieel afwijken van de in deze jaarrekening opgenomen bedragen gebaseerd op de beste schatting.

Opbrengsten WLZ

De opbrengsten uit gebudgetteerde zorgprestaties worden verantwoord op basis van de in het boekjaar werkelijk geleverde verblijfsdagen en productie-uren / -dagdelen en de daarvoor overeengekomen tarieven.

Bij de opbrengstverantwoording is rekening gehouden met de productieafspraken welke met betrekking tot het boekjaar 2019 zijn overeengekomen met het zorgkantoor en de voorlopige budgetmutaties zoals opgenomen in de rekenstaat. De mogelijke indexering van het wettelijk budget voor het jaar 2019 is niet meegenomen in de opbrengstverantwoording.

Subsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

1.4.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Opbrengsten uit dienstverlening

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Netto Omzet

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten en gerealiseerde projectopbrengsten uit hoofde van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Overige opbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten betreffen alle opbrengsten die niet tot een van de bovenstaande opbrengstcategorieën behoren. Verantwoording van overige bedrijfsopbrengsten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte prestaties tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten prestaties.

Rentebaten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Voor de goodwill is gekozen voor een afschrijvingstermijn van 2 jaar omdat na deze periode moeilijk is te bepalen of er nog voordelen aan de overname van Remedie zullen zijn omdat er nieuwe afspraken gemaakt moeten worden voor de te leveren zorg. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Stichting GGZ Delfland heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij GGZ Delfland. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. GGZ Delfland betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Vanaf 2015 wordt de berekeningswijze aangepast en geldt het gemiddelde van de afgelopen 12 maanden, in januari 2020 is het gemiddelde percentage door PFZW berekend op 96,2%. In december 2019 is het maandpercentage door PFZW berekend op 99,2%. GGZ Delfland heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Operationele leasing en huren

Bij de stichting kunnen er leasecontracten/huurovereenkomsten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting liggen. De leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

1.4.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening is in de toelichting op de opbrengsten gesegmenteerd naar financieringsstroom voor de grootste opbrengstenstromen. Alle opbrengsten zijn behaald in Nederland.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Het gebruik van financiële instrumenten hangt samen met de operationele activiteiten. Financiële instrumenten zijn beperkt tot liquide middelen, debiteuren- en overige vorderingen, crediteuren- en overige kortlopende schulden. Er wordt geen gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten.

Renterisico

GGZ Delfland loopt met name renterisico over de rentedragende langlopende vorderingen (onder financiële vaste activa) en rentedragende langlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Dit betreffen vastrentende vorderingen en schulden waarover GGZ Delfland risico's loopt over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten gecontracteerd ter afdekking van het renterisico.

Kredietrisico

Het maximale kredietrisico komt overeen met de in de balans opgenomen activa en betreft met name het bedrag aan vorderingen onder financiële vaste activa en vorderingen. Er zijn voorzieningen getroffen voor mogelijke oninbaarheid. In het verleden hebben op beperkte schaal afboekingen plaatsgevonden op vorderingen. Het kredietrisico wordt beperkt geacht en wordt beheerst door onder meer adequaat debiteurenbeheer.

Liquiditeitsrisico

Beheersing van het liquiditeitsrisico vindt plaats door te streven naar voldoende liquiditeitsbuffer, en door zorg te dragen voor voldoende cashflow. Beheersing van de cashflow vindt plaats door strikt cashflowmanagement, door het plannen van nieuwe investeringen, alsmede door actief management van het werkkapitaal.

Valutarisico

GGZ Delfland loopt geen valutarisico doordat alle transacties in euros zijn.

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Kosten van goodwill die van derden is verkregen	0	1.283.333
Totaal Immateriële vaste activa	<u>0</u>	<u>1.283.333</u>
<i>Boekwaarde per 1 januari</i>	1.283.333	3.483.333
<i>Bij: investeringen</i>	0	0
<i>Af: afschrijvingen</i>	-1.283.333	-2.200.000
<i>Boekwaarde per 31 december</i>	<u>0</u>	<u>1.283.333</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.6. De goodwill is betaald in kader van overname activiteiten Remedie.

2. Materiële vaste activa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	34.047.627	35.841.391
Machines en installaties	2.195.763	1.886.364
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	2.665.717	2.651.714
Materiële vaste bedrijfactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	4.895.720	620.012
Totaal Materiële vaste activa	<u>43.804.827</u>	<u>40.999.481</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari</i>	40.999.481	42.231.506
<i>Bij: investeringen</i>	6.616.518	2.313.498
<i>Af: afschrijvingen</i>	-3.803.992	-3.545.523
<i>Af: desinvesteringen</i>	-7.179	0
<i>Boekwaarde per 31 december</i>	<u>43.804.827</u>	<u>40.999.481</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.7. De bedrijfsgebouwen en -terreinen dienen als zekerheid voor de langlopende schulden. Een klein deel van de materiële vaste activa wordt verhuurd.

3. Financiële vaste activa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Overige langlopende vorderingen	0	0
Financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>
<i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari</i>	0	0
Verstrekke leningen / verkregen effecten	121.300	485.400
(Terugname) waardeverminderingen	-121.300	-485.400
<i>Boekwaarde per 31 december</i>	<u>0</u>	<u>0</u>

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Toelichting:

GGZ Delfland heeft in 2019 opnieuw een lening verstrekt aan een start-up voor het (door) ontwikkelen van de modules Virtual Reality Exposure Therapy (VRET), zodat de zorgkwaliteit van de behandeling vergroot kan worden en dat de inzet van VRET landelijk wordt gestimuleerd. De producten die ontwikkeld zijn worden volledig toegepast binnen GGZ Delfland, maar landelijk zijn nog te veel obstakels in de financiering om de nieuw ontwikkelde producten breed in de GGZ sector toe te kunnen passen. GGZ Delfland heeft vanuit voorzichtigheidsprincipe hierdoor nu de inschatting gemaakt dat een waardevermindering nodig is.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.8

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
GR1PP BV, Delft		18.000	100%	9.986	-69
Behartigen van de geestelijke gezondheidszorg en verrichten van alle overige activiteiten die de gezondheidszorg dienen en het verlenen van alle maatschappelijk relevante diensten.					
Rechtstreekse kapitaalbelangen < 20%					
Onderl. Waarborg,ij CentraMed		29.137	0,1%	23.426.000	620.000
Zeggenschapsbelangen:					
Cöoperatie SynQuest UA, Leiden		110.000	10%	0	0
Behartigen belangen leden door o.a. bundelen van kennis, aangaan van betrekkingen met academische centra en het ontwikkelen van standaarden voor het meten van uitkomsten van behandeling.					

Toelichting:

De deelneming Synquest is voorzichtigheidshalve al in 2009 afgewaardeerd naar € 0, het aantal deelnemers binnen Synquest bedraagt inmiddels 10.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19 €	31-dec-18 €
Medische middelen	20.000	20.000
Overige voorraden:		
Personeelsrestaurant/ winkel NWN	5.000	5.000
Grand café	7.500	7.500
Totaal Voorraden	32.500	32.500

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19 €	31-dec-18 €
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten gereguleerd segment	24.660.902	24.012.549
Af: ontvangen voorschotten	-21.084.469	-22.250.880
Af: voorziening onderhanden werk	-6.850	-400.000
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	3.569.583	1.361.669

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€
Totaal verzekeraars	24.660.902	6.850	21.084.469	3.569.583
Totaal (onderhanden werk)	<u>24.660.902</u>	<u>6.850</u>	<u>21.084.469</u>	<u>3.569.583</u>

Toelichting:

De berekening van het saldo onderhanden werk DBC's is in 2019 toegenomen met € 6418K, in het jaar 2018 is ook een toename van € 1.185K gerealiseerd.

De voorziening onderhanden werk ad € 7K is opgenomen in verband met de effecten van materiële controles waarvan de effecten onzeker zijn als gevolg van het feit dat deze over meerdere jaren met terugwerkende kracht kunnen en zullen worden uitgevoerd. De verwachting is dat door de toepassing van Horizontaal Toezicht dit bedrag voldoende is.

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	2016	2017	2018	2019	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	270.578		270.578
Financieringsverschil boekjaar	0	0	0	244.568	244.568
Correcties voorgaande jaren	0	0	0	0	0
Betalingen/ontvangsten	0	0	-270.578	0	-270.578
Subtotaal mutatie boekjaar	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-270.578</u>	<u>244.568</u>	<u>-26.010</u>
Saldo per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>244.568</u>	<u>244.568</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

GGZ Delfland c c c b

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	<u>244.568</u>	<u>270.578</u>
	<u>244.568</u>	<u>270.578</u>

Toelichting:

Na verwerking van de nacalculatie bedraagt de vordering op het zorgkantoor voor het jaar 2019 € 245K

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

7. Debiteuren en overige vorderingen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	6.979.136	4.373.060
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	6.022.067	7.521.286
Nog te factureren omzet GB GGZ	1.630.959	1.227.389
<i>Overige vorderingen:</i>		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	100.099	12.954
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	29.137	29.137
Personeel	95.114	89.676
Nog te factureren LGGZ per jaareinde	160.673	248.743
Vooruitbetaalde bedragen	618.240	0
<i>Nog te ontvangen bedragen:</i>		
Interest	810	1.013
CBOG	190.817	128.696
Jeugd WMO	950.926	571.537
OZ exclusief inloop	167.043	39.568
Inloop	9.716	145.883
Ministerie inzake DDBC	180.635	10.994
Transitievergoedingen	404.336	429.127
Overige vorderingen	503.005	18.451
Totaal Debiteuren en overige vorderingen	<u><u>18.042.712</u></u>	<u><u>14.847.514</u></u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen op debiteuren is gebracht, bedraagt € 205K (2018: € 232K).

De nog te factureren omzet DBC's per jaareinde is afgenomen met € 1.499K. De nog te factureren omzet GB GGZ is toegenomen met € 404K, voor de LGGZ moest per jaareinde nog € 161K worden gefactureerd.

Het saldo vooruitbetaalde bedragen betreft o.a. vooruitbetaalde verzekeringen, huren en licentiekosten.

Met betrekking tot het CBOG is er in 2019 weer een voorschot uitbetaald waardoor de vordering per jaareinde € 191K bedraagt.

Met betrekking tot de toename van de vordering in het kader van de Jeugdwet met € 463K kan worden opgemerkt dat op basis van de afspraken met de gemeenten alleen goedgekeurde facturen worden betaald.

Met betrekking tot de vordering transitievergoedingen voor langdurig zieken ad € 404K kan worden opgemerkt dat hiervan ongeveer € 150K is uitbetaald en kan worden ingediend, het restant betreft in de toekomst uit te betalen transitievergoedingen.

Alle genoemde vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

8. Liquide middelen

<i>De specificatie is als volgt:</i>	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Bankrekeningen	10.944.811	19.361.933
Kassen	27.207	19.919
Totaal Liquide middelen	<u>10.972.018</u>	<u>19.381.852</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn vrij beschikbaar. De afname van € 8.417K in 2019 wordt grotendeels verklaard door de uit eigen middelen voorgefinancierde verbouwingswerkzaamheden in Schiedam ad € 4.276K en de terugbetaling van DBC bevoorschotting ad € 1.166K in het jaar 2019.

PASSIVA

9. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Kapitaal	1.092.294	1.092.294
Algemene en overige reserves	29.644.240	28.433.007
Totaal Eigen vermogen	<u>30.736.534</u>	<u>29.525.301</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

Stand per 1 januari	2019	2018
	€	€
Kapitaal	1.092.294	1.092.294
Algemene en overige reserves	28.433.003	27.454.784
	<u>29.525.297</u>	<u>28.547.078</u>

Mutaties in het boekjaar

bij: resultaat bestemming	1.211.237	978.223
	<u>1.211.237</u>	<u>978.223</u>

Stand per 31 december

Kapitaal	1.092.294	1.092.294
Algemene en overige reserves	29.644.240	28.433.007
	<u>30.736.534</u>	<u>29.525.301</u>

Toelichting:

De voormalige post Reserve Aanvaardbare kosten en de post Algemene en overige reserves zijn samengevoegd in de presentatie, ook bij de vergelijkende cijfers 2018. Het positieve resultaat van het jaar 2019 wordt toegevoegd aan de Algemene en overige reserves. Van de algemene reserves ziet een deel toe op het oude RAK. Door de verschillende financieringsstromen is het eigen vermogen niet meer te splitsen in RAK en algemene reserves.

10. Voorzieningen

Het verloop is als volgt weer te geven:	Saldo per	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per
	1-jan-2019				31-dec-2019
	€	€	€	€	€
Groot onderhoud	3.511.153	139.150	354.639	1.018.268	2.277.396
Reorganisatie	0	68.924	0	0	68.924
Jubileumkosten	791.913	49.939	0	0	841.852
Langdurig zieken	963.554	0	96.068	0	867.486
Sloop	0	478.457	0	0	478.457
Totaal Voorzieningen	<u>5.266.620</u>	<u>736.470</u>	<u>450.707</u>	<u>1.018.268</u>	<u>4.534.115</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2019
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	418.479
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	4.115.636
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	2.265.668

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening groot onderhoud bedraagt op basis van de meerjarenbegroting € 2.277K.

De voorziening voor jubileumkosten wordt jaarlijks opnieuw berekend aan de hand van het actuele personeelsbestand per jaareinde en de duur van de arbeidscontracten en de aangepaste vertrekkans.

De voorziening voor langdurig zieken is afgenomen met 96K ten opzichte van het jaar 2018. Hierin zijn ook de salariskosten tot de verwachte uitdienstdatum opgenomen.

In 2019 is besloten om de voorziening voor de toekomstige sloop van de panden (die tijdelijk worden verhuurd aan studenten) apart te vermelden, was voorheen opgenomen bij voorziening Groot Onderhoud.

11. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Schulden aan banken	20.393.021	21.843.777
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>20.393.021</u>	<u>21.843.777</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Stand per 1 januari	23.294.532	24.745.287
Af: aflossingen	-1.450.755	-1.450.755
Stand per 31 december	<u>21.843.777</u>	<u>23.294.532</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	-1.450.755	-1.450.755
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>20.393.022</u>	<u>21.843.777</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.450.755	1.450.755
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	20.393.022	21.843.777
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	14.590.000	16.040.759

Toelichting:

De langlopende leningen zijn tot en met 2016 volledig geborgd door het WaarborgFonds voor de Zorg. De hypothecaire zekerheid op bedrijfsgebouwen en -terreinen is door het waarborgfonds bij de borging overgenomen van de bank. Bij het aantrekken van een nieuwe lening in 2017 ad € 4.200K is er geen borging door het waarborgfonds overeengekomen. Door de verstrekker van de lening, ING Bank NV, is een stil pandrecht gevestigd op de roerende zaken van GGZ Delfland.

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

12. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Crediteuren	2.104.009	2.433.214
Aflossingverplichtingen langlopende leningen	1.450.755	1.450.755
Nog te betalen salarissen	189.210	171.464
Vakantiegeld	2.298.326	2.170.854
Vakantiedagen	2.356.263	1.949.588
Levensfasebudget	4.584.622	4.943.043
Belastingen en premies sociale verzekeringen te betalen	3.889.204	3.771.418
Schulden ter zake van pensioenen	25.550	35.620
Ministerie inzake DDBC	26.790	0
Rekening courant cliënten	88.775	143.264
BTW	24.709	12.203
ZVW	948.410	1.576.430
Personeelskosten	641.538	851.870
Rente	394.058	434.403
Subsidies	174.358	218.448
DOEL	254.505	152.301
Overlopende Passiva	1.551.457	1.226.354
Totaal overige Kortlopende schulden	<u>21.002.539</u>	<u>21.541.229</u>

Toelichting:

De korte schulden aan banken zijn momenteel nihil. Er is een reguliere kredietfaciliteit in rekening-courant bij ING Bank. De kredietfaciliteit is niet opgenomen voor de voorfinanciering van het onderhanden werk van DBC's en de DBC facturen die gemiddeld pas na een maand na verzending worden voldaan door de verzekeraars. Er is een reguliere faciliteit van € 7.500K beschikbaar in het kader van de DBC financiering. Er is een negatieve pledge/pari passu en cross default verklaring. ING heeft een stil pandrecht op roerende zaken gevestigd, alsmede een stamverpanding boekvorderingen.

Alle overige kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Het saldo crediteuren per jaareinde is afgenomen met € 329K, dit betreft de normale maandelijks crediteuren.

Het saldo vakantiedagen is in 2019 met € 407K toegenomen.

In het saldo Levensfasebudget is de waarde van de nog niet opgenomen levensfase uren in geld opgenomen waarbij medewerkers 5 jaar lang uren kunnen sparen. Bij de berekening van de waarde is geen disconteringsvoet toegepast. In de afgelopen jaren werden deze uren bij de voorzieningen verantwoord maar zullen voortaan bij de kortlopende schulden worden opgenomen; de vergelijkende cijfers 2018 zijn om die reden ook aangepast.

De rekening courant cliënten is in 2019 afgenomen met 54K tot een bedrag van 89K.

Het saldo ZVW ad € 948K is opgebouwd uit de volgende bedragen per jaar: 2017 € 32K, 2018 560K en 2019 356K. Deze bedragen werden voorheen vermeld bij het financieringstekort/ overschot en worden voortaan vermeld bij de overige kortlopende schulden.

Bij personeelskosten is het bedrag per 31-12-2019 210K lager ten opzichte van 2018.

De overlopende passiva bestaan voor het grootste deel uit kosten die per jaareinde nog betaald moeten worden.

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

13. Financiële instrumenten

Algemeen

De instelling maakt gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De instelling handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren is geconcentreerd bij drie grote verzekeraars. Het betreft met name DBC's die in de maand december 2019 zijn verzonden.

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. De instelling heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

Vanaf 2006 zijn de langlopende leningen voor zover als mogelijk bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector ondergebracht. De hieraan verbonden obligoverplichting bedraagt op basis van de uitstaande geborgde leningen per ultimo 2019 3% van € 21.844K = € 655K. Deze obligoverplichting wordt indien het WfZ daarop een beroep doet in de vorm van een renteloze lening aan het WfZ aangeboden.

Voor een overzicht van de geborgde en ongeborgde leningen, zie 1.9 Overzicht leningen.

Met de borging door het waarborgfonds is het recht van eerste hypotheek met goedkeuring van de oude geldverstrekkers overgegaan naar het Waarborgfonds voor de zorgsector.

Er is een rekening courant faciliteit van € 7.500K beschikbaar bij de ING als buffer voor de DBC facturering. De hoogte van deze werkkapitaalfaciliteit wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van een liquiditeitsbegroting. Dit moet leiden tot een bedrag wat aansluit bij de daadwerkelijke behoefte. De bevoorschotting van zorgverzekeraars wordt in mindering gebracht op de verstrekte faciliteit.

1.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

14. Niet in de balans opgenomen regelingen

Toelichting:

Momenteel vindt op landelijk niveau overleg plaats tussen onder meer het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het Ministerie van Veiligheid & Justitie, het Ministerie van Financiën en sectorale belangenbehartigingsorganisaties ten aanzien van de problematiek rondom eventuele vennootschapsbelastingplicht. Over de eventuele uitkomsten van dit overleg, meer in het bijzonder of en onder welke voorwaarden vennootschapsbelastingplicht kan worden afgewend, is thans nog niets inhoudelijks bekend. Om voornoemde reden heeft GGZ Delfland geen rekening gehouden met een eventuele vennootschapsbelastingplicht in de jaarrekening.

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makro kader zorg terug te vorderen bij instellingen. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2019 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2019. Stichting GGZ Delfland is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2019.

Overzicht langlopende huurovereenkomsten

Locatie	Huur/verhuur	ingangsdatum	looptijd	jaarbedrag
Smallsteps BV	verhuur	01-08-2015	5 jaar	80K
CJG Rijnmond	verhuur	15-05-2018	5 jaar	33K
Maatschap fysiotherapie	verhuur	01-01-2016	7 jaar	17K
Praktijk Roeleven	verhuur	01-01-2019	1 jaar	2K
Praktijk Etman	verhuur	01-01-2018	2 jaar	1K
Zusterflat	verhuur	01-01-2015	10 jaar	50K
Verlaat	verhuur	01-01-2015	10 jaar	82K
Div woningen Delft	huur	div		127K
Spinhuispad 1-5 , Schiedam	huur	15-06-2018	4,5 jaar	87K
Dorpsstraat, Nootdorp	huur	01-10-2016	6 jaar	57K
Julianastraat, Naaldwijk	huur	01-01-2015	onbep tijd	22K
Verhagenplein, Naaldwijk	huur	01-10-2018	3 jaar	48K
Kleiweg, Rotterdam	huur	31-01-2013	onbep tijd	127K
Zuidvliet, Maassluis	huur	01-08-2015	onbep tijd	14K
Bliekstraat, Spijkenisse	huur	01-08-2017	4 jaar	273K
Schietbaanstraat, Rotterdam	huur	01-08-2017	9 jaar	433K
Hoflaan, Vlaardingen	huur	01-05-2018	5 jaar	26K
Hoflaan, Middelharnis	huur	01-08-2017	5 jaar	41K
Kerklaan, Schiedam	huur	01-01-2019	3 jaar	10K
Vlietlandplein, Schiedam	huur	01-01-2019	5 jaar	127K

Overzicht overige langlopende contracten

Betreft		ingangsdatum	looptijd	jaarbedrag
Minddistrict	Ehealth	2017	3 jaar	108K
ValueCare	registratievolgsysteem	2014	5 jaar	225K
FarMedVisie	EVS	2013	onbepaalde tijd	72K

1.6 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	0	0	0	4.400.000	0	4.400.000
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	-3.116.667	0	-3.116.667
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.283.333</u>	<u>0</u>	<u>1.283.333</u>
- afschrijvingen	0	0	0	-1.283.333	0	-1.283.333
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-1.283.333</u>	<u>0</u>	<u>-1.283.333</u>
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	0	0	0	4.400.000	0	4.400.000
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	-4.400.000	0	-4.400.000
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Afschrijvingspercentage	nvt	nvt	nvt	50,0%	nvt	

1.7 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019						
- aanschafwaarde	58.620.288	4.032.163	8.443.942	620.012	0	71.716.405
- cumulatieve afschrijvingen	-22.778.897	-2.145.799	-5.792.228	0	0	-30.716.924
Boekwaarde per 1 januari 2019	35.841.391	1.886.364	2.651.714	620.012	0	40.999.481
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	579.006	203.854	946.504	4.887.154	0	6.616.518
- afschrijvingen	-2.500.158	-298.746	-1.005.085	0	0	-3.803.990
Geactiveerde projecten	127.388	410.755	73.303	-611.446	0	0
- <i>desinvesteringen</i>	0	0	0	0	0	0
aanschafwaarde	0	-6.463	46.137	0	0	39.674
cumulatieve afschrijvingen	0	0	45.420	0	0	45.420
per saldo	0	-6.463	717	0	0	-5.746
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-1.793.764	309.400	14.005	4.275.708	0	2.812.528
Stand per 31 december 2019						
- aanschafwaarde	59.326.682	4.640.309	9.417.613	4.895.720	0	78.280.324
- cumulatieve afschrijvingen	-25.279.055	-2.444.546	-6.751.896	0	0	-34.475.497
Boekwaarde per 31 december 2019	34.047.627	2.195.763	2.665.717	4.895.720	0	43.804.827
Afschrijvingspercentage	3,33% / 6,67% / 10%	6,67% / 10%	12,5% / 20% / 33,3%	0,0%	0,0%	

1.8 ENKELVOUDIG MUTATIEOVERZICHT FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2019	0	0	0	0	0	0	0	0
Verstreckte leningen / verkregen effecten (Terugname) waardeverminderingen			0	0	0	0	121.300	121.300
			0	0	0	0	-121.300	-121.300
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Som waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0	0	0

1.9 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN ULTIMO 2019

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Restschuld 31 december 2018	Nieuwe leningen in 2019	Aflossing in 2019	Restschuld 31 december 2019	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2019	Aflossingswijze	Aflossing 2020	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Ned Waterschapsbank	2-aug-04	7.215.106	20	onderhands	4,55%	2.164.532	0	-360.755	1.803.777	0	5	lineair	360.755	waarborgfonds
BNG	20-jan-11	4.500.000	25	onderhands	4,40%	3.240.000	0	-180.000	3.060.000	2.160.000	17	lineair	180.000	waarborgfonds
BNG	20-jan-11	4.500.000	25	onderhands	4,10%	3.240.000	0	-180.000	3.060.000	2.160.000	17	lineair	180.000	waarborgfonds
Ned Waterschapsbank	11-mei-12	6.000.000	30	onderhands	3,56%	4.800.000	0	-200.000	4.600.000	3.600.000	23	lineair	200.000	waarborgfonds
Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij NV	27-dec-12	7.500.000	30	onderhands	3,07%	6.000.000	0	-250.000	5.750.000	4.500.000	23	lineair	250.000	waarborgfonds
ING	1-aug-17	4.200.000	10	onderhands	2,16%	3.850.000	0	-280.000	3.570.000	2.170.000	7	lineair+ afl na 10 jaar	280.000	hypotheek
Totaal						23.294.532	0	-1.450.755	21.843.777	14.590.000			1.450.755	

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

	2019	2018
	€	€
De specificatie is als volgt:		
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	61.297.028	59.869.253
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	16.126.033	15.383.098
Opbrengsten jeugdwet	8.699.546	8.698.932
Opbrengsten WMO	5.373.798	4.456.704
Opbrengsten Ministerie van Veiligheid en Justitie (exclusief opleidingen)	356.741	-44.092
Overige zorgprestaties	3.129.444	2.874.218
Totaal	94.982.590	91.238.113

Toelichting:

De opbrengsten zorgverzekeringswet zijn ten opzichte van 2018 toegenomen met € 1.428K, ongeveer 2,4%.

De Wlz-zorg is ten opzichte van 2018 toegenomen met € 743K, toename bijna 5%.

De opbrengsten jeugdzorg 2019 zijn met € 1K gestegen ten opzichte van 2018. De opbrengsten dagbesteding, beschermd wonen en inloop zijn vanaf 2017 gefinancierd via de WMO, die inkomsten zijn in 2019 gestegen met € 914K, ofwel 20,6%. Deze stijging wordt geheel veroorzaakt doordat GGZ Delfland vanaf 2019 nieuwe producten via het afgesloten contract levert die door onderaannemers worden gerealiseerd.

In 2018 was er een omzet van 46K gerealiseerd met de Forensische Zorg maar door terugbetalingen over voorgaande jaren de omzet in 2018 per saldo negatief. In 2019 is de omzet met 310K toegenomen.

De overige zorgprestaties zijn in 2019 toegenomen met € 214K, een toename van 7,4% ten opzichte van 2018. De opbrengsten van de POH zijn met € 105K toegenomen en de opbrengsten met betrekking tot collectieve preventie, consultatieve dienstverlening en Programma Doel zijn met € 34K gedaald.

In de overige zorgprestaties zijn onderstaande subsidies die zijn afgesproken met de verschillende gemeenten in de regio Delft, Westland en Oostland, waarvoor GGZ Delfland ondersteuning en begeleiding heeft gegeven aan kwetsbare cliënten. GGZ Delfland werkt intensief samen met de gemeenten om door onderstaande activiteiten iets te kunnen toevoegen voor de bewoners. GGZ Delfland draagt zorg voor een juiste besteding van deze middelen en de verantwoording daarover aan de gemeenten.

Gemeente	Subsidie	Bedrag	
		beschikking	Bedrag realisatie
Delft	Collectieve Preventie	€ 47.024	€ 47.024
	Huiselijk geweld	€ 33.849	€ 11.000
	Sociale teams	€ 196.151	€ 153.684
	Inloop	€ 417.201	€ 417.201
	Programma DOEL	€ 306.302	€ 253.142
	Gids	€ 50.029	€ 50.029
	Stimuleringsubsidie Fietsenproject	€ 5.000	€ 5.000
	Lekker Bezig	€ 89.542	€ 89.542
Lansingerland	Inloop	€ 81.840	€ 81.840
	Collectieve Preventie	€ 9.240	€ 4.240
	Preventie	€ 12.080	€ 12.080
	Jeugd	€ -	€ 3.250
Midden-Delfland	Inloop	€ 74.708	€ 74.708
	De Mus	€ 10.000	€ 10.000
Pijnacker-Nootdorp	Inloop	€ 76.772	€ 76.722
	Collectieve Preventie	€ 21.640	€ 21.640
	Jeugd preventie	€ -	€ 4.354
	Programma DOEL	€ -	€ 54.667
Schiedam	Stroomopwaarts	€ -	€ 69.920
Vlaardingen	Sociale teams	€ 61.272	€ 61.272
	Collectieve Preventie	€ 9.082	€ 9.082
Westland	Collectieve Preventie	€ 86.260	€ 83.566
	Sociale teams	€ 76.140	€ 76.140
	Inloop	€ 429.814	€ 429.814
	Doel Participatie	€ 43.456	€ 43.456

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

17. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	1.443.654	1.300.275
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	396.850	298.774
Totaal	1.840.504	1.599.049

Toelichting:

De beschikbaarheidsbijdrage voor opleidingen wordt vanaf 2015 via Zorginstituut Nederland betaald, voorgaande jaren werd dit door Ministerie van VWS betaald. Er is sprake van een toename van € 143K ten opzichte van 2018. De overige subsidies betreffen een bijdrage voor de Nurse Practitioner en een subsidie voor Stageplaatsen zorg, daar is per saldo een stijging € 91K ten opzichte van 2018 gerealiseerd. In 2018 zijn de uitbetalingen van de Subsidie Stimulering Duurzame Energie (SDE) gestart, in 2019 is hiervoor een bedrag van € 16K ontvangen.

18. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek):		
Overige dienstverlening	1.050.859	1.460.827
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed):		
Detacheringen	668.883	754.305
Huren	269.071	281.546
Totaal	1.988.813	2.496.678

Toelichting:

De overige dienstverlening is per saldo afgenomen met € 410K, dit wordt veroorzaakt door een eenmalige bijdrage als compensatie productieverlies door overname Remedie in 2017 die in 2018 is ontvangen. Daarnaast zijn die hierin opgenomen opbrengsten van dagbestedingsactiviteiten licht afgenomen met 16K tot 474K.
De opbrengst detacheringen is in 2019 afgenomen met € 85K.
De huurinkomsten zijn licht afgenomen met € 12K.

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Lonen en salarissen	53.025.518	49.796.542
Sociale lasten	8.289.037	7.679.619
Pensioenpremies	4.818.260	4.586.235
Dotaties en vrijval personele voorzieningen	22.795	663.844
Andere personeelskosten:		
Overige personeelskosten	2.171.058	1.947.685
Opleiding	1.656.332	1.509.057
Arbodienst	161.382	132.924
Subtotaal	70.144.382	66.315.906
Personeel niet in loondienst	3.555.132	3.720.640
Totaal Personeelskosten	73.699.514	70.036.546
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)		
GGZ Delfland	963	922
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	963	922
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Toelichting:

De totale personeelskosten zijn in 2019 toegenomen met € 3.663K, dat is een stijging van 5,2% ten opzichte van 2018. De gemiddeld ingezette fte is met 41 fte toegenomen, een stijging van 4,4% ten opzichte van 2018. Verder is de stijging deels te verklaren door een CAO stijging van 1,6% die per 1-7-2018 is doorgevoerd, effect in 2019 +0,8%. De salarisverhoging van 1-10-2019 ad 3,0 % heeft een kosteneffect in 2019 van 0,75%. De inzet van Personeel niet in loondienst in 2019 licht gedaald met € 166K.

De dotaties en vrijval personele voorzieningen zijn voortaan bij de personele kosten opgenomen, voor 2018 zijn om die reden de vergelijkende cijfers aangepast.

Bij de sociale lasten is sprake van een stijging van 609K, een stijging van 7,9% ten opzichte van 2018. De pensioenpremies zijn gestegen met 232K, is een stijging van 5,1%. De pensioenpremie van 11,75% is ongewijzigd ten opzichte van 2018, de premie AP is gedaald van 0,7% naar 0,6% per 1-1-2019.

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa:		
Immateriële vaste activa	1.283.333	2.200.000
Materiële vaste activa	3.803.991	3.545.522
Totaal Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	<u>5.087.324</u>	<u>5.745.522</u>

Toelichting:

De afschrijvingen 2019 zijn per saldo afgenomen met € 658K ten opzichte van 2018, dit wordt grotendeels veroorzaakt door een betaalde goodwill van € 4.400K voor de overname Remedie per 1-8-2017 die over een periode van 2 jaar wordt afgeschreven. Hierdoor is een lagere afschrijvingslast van € 917K ontstaan in 2019. De reguliere afschrijvingen zijn licht toegenomen met € 258K door nieuwe investeringen in 2018 en 2019.

21. Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	39.740	63.144
Totaal	<u>39.740</u>	<u>63.144</u>

Toelichting:

Dit betreft anesthesisten die worden ingehuurd ter ondersteuning van de ECT behandelingen die bij GGZ Delfland plaatsvinden.

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

22. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	4.150.896	3.826.299
Algemene kosten	7.969.592	7.514.862
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.665.417	2.162.186
Onderhoud en energiekosten:		
Onderhoud	998.683	962.455
Energiekosten gas	412.649	368.580
Energiekosten stroom	331.303	263.893
Energie transport en overig	50.934	39.980
Subtotaal	<u>1.793.569</u>	<u>1.634.908</u>
Huur en leasing	1.897.033	1.719.809
Dotaties en vrijval voorzieningen	-561.735	329.892
Totaal Overige bedrijfskosten	<u><u>17.914.772</u></u>	<u><u>17.187.956</u></u>

Toelichting:

De kosten voor voedingsmiddelen en hotelmatige kosten zijn per saldo met € 325K toegenomen ten opzichte van 2018, dat is een stijging van 8,5%.

De algemene kosten zijn toegenomen met € 455K ten opzichte van 2018, een toename van 6%. De grootste stijging betreft uitgaven op het gebied van automatisering met € 552K. De kosten voor communicatie zijn nagenoeg gelijk gebleven met € 225K.

Bij de Patiënt- en bewonersgebonden kosten is een toename van € 503K zichtbaar ten opzichte van 2018, een toename van 23,3%. De grootste stijging wordt veroorzaakt doordat GGZ Delfland vanaf 2019 functioneert als hoofdaannemer voor nieuwe activiteiten wat een bedrag aan kosten met zich meebrengt van € 656K.

Op onderhoud is € 36K meer uitgegeven ten opzichte van 2018. De energiekosten zijn met € 122K gestegen ten opzichte van 2018, een toename van 18%.

De huurkosten zijn in 2019 toegenomen met € 177K.

Voor een specificatie van de mutaties voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting bij punt 10 Voorzieningen. Vanaf 2019 worden dotaties en vrijval personele voorzieningen opgenomen bij de personeelskosten, de vergelijkende cijfers voor 2018 zijn hiervoor ook aangepast.

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2019	2018
	€	€
Rentebaten	31.428	1.478
Subtotaal financiële baten	<u>31.428</u>	<u>1.478</u>
Rentelasten	-769.448	-838.527
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-121.300	-485.400
Subtotaal financiële lasten	<u>-890.748</u>	<u>-1.323.927</u>
Totaal Financiële baten & lasten	<u><u>-859.320</u></u>	<u><u>-1.322.449</u></u>

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Toelichting:

De rente inkomsten toegenomen met 30K.

De rentelasten zijn licht afgenomen met 69K omdat er jaarlijks een bedrag van ongeveer € 1.451K wordt afgelost op de langlopende leningen.

GGZ Delfland heeft een lening verstrekt aan een start-up voor het (door) ontwikkelen van de modules Virtual Reality Exposure Therapy (VRET), zodat de zorgkwaliteit van de behandeling vergroot kan worden en dat de inzet van VRET landelijk wordt gestimuleerd. De producten die ontwikkeld zijn worden volledig toegepast binnen GGZ Delfland, maar landelijk zijn nog te veel obstakels in de financiering om de nieuw ontwikkelde producten breed in de GGZ sector toe te kunnen passen. GGZ Delfland heeft vanuit voorzichtigheidsprincipe hierdoor nu de inschatting gemaakt dat een waardevermindering nodig is.

LASTEN

24. WNT VERANTWOORDING 2019 Stichting GGZ Delfland

De WNT-verantwoording bevat de volgende toelichting:

De WNT is van toepassing op Stichting GGZ Delfland. Het voor Stichting GGZ Delfland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000, het bezoldigingsmaximum voor zorg en jeugdhulp, Klasse V, totaalscore 12 punten.

Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2019 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

bedragen x € 1	S.I. Bandhoe
Functiegegevens	RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking ?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	190.351
Beloningen betaalbaar op termijn	11.682
Subtotaal	<u>202.033</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
	1
Totale bezoldiging	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	1
Gegevens 2018	
Functiegegevens	RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking ?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	194.518
Beloningen betaalbaar op termijn	11.533
subtotaal	<u>206.051</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
Totale bezoldiging	<u><u>206.051</u></u>

¹⁾ Bestuurder valt onder het overgangsrecht in de periode van 2014 tot en met 2017, daarna wordt de bezoldiging in drie jaar afgebouwd naar het voor de instelling geldende maximum. In 2017 is voor de Raad van Bestuur ook een pensioencompensatie verstrekt conform de doorgevoerde wijziging in de CAO en rekening houdend met de maximale bezoldiging in 2014

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	H.S. Baks	G.H.F Boekhoff	D.C. Kaasjager
Functiegegevens	voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12

Bezoldiging

Totale bezoldiging	19.845	13.230	13.230
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	29.100	19.400	19.400
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
---	--------	--------	--------

Gegevens 2018

Functiegegevens	voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Totale bezoldiging	19.845	12.040	13.230
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	28.350	18.900	18.900

Naam	D. van Starckenburg	A. Jasper - van Nellen
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12

Bezoldiging

Totaal bezoldiging	13.230	13.230
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.400	19.400
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
---	--------	--------

Gegevens 2018

Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	10/9 - 31/12
Totale bezoldiging	12.040	4.410
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	18.900	5.851

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

E zijn geen topfunctionarissen of overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het toepasselijke bezoldigingsmaximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

25. Gebeurtenissen na balansdatum

Impact Coronavirus (COVID-19)

In december 2019 kwamen vanuit China berichten over een besmettelijk virus, het coronavirus COVID-19. Dit virus zorgde begin 2020 voor veel patiënten en dodelijke slachtoffers in China, daarna volgde als eerste Europees land Italië, en in februari 2020 waren er de eerste patiënten en slachtoffers in Nederland. Begin maart 2020 nam de regering een aantal drastische maatregelen waaronder het nagenoeg stilleggen van het openbare leven in geheel Nederland. De ggz-instellingen stonden voor de taak om samen met de ketenpartners van het Regionaal Overleg Acute Zorgketen voor haar cliënten een veilige behandelomgeving te creëren. Gezien de grote besmettelijkheid van dit virus leidde dit tot drastische hygiëne-, en veiligheidsmaatregelen. De reguliere zorg werd aangepast daar waar het kon, en moest worden uitgesteld daar waar het onvoldoende veilig kon worden aangeboden. Een klinische afdeling werd vrijgemaakt om te kunnen gebruiken als cohortafdeling voor besmette cliënten, en extra kosten werden gemaakt voor persoonlijke beschermingsmiddelen en digitale hulpmiddelen. Omdat mensen door de omstandigheden terughoudend zijn geworden om een beroep te doen op zorg, en dus ook op geestelijke gezondheidszorg, heeft GGZ Delfland ook te maken met vraagtval en een forse afname van het aantal verwijzingen, en als gevolg daarvan met omzetsderving.

In dit stadium zijn de gevolgen voor de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten voor GGZ Delfland, en voor de exploitatieresultaten beperkt. GGZ Delfland blijft het beleid en het advies van de diverse nationale instellingen volgen en tegelijkertijd blijven we onze uiterste best doen activiteiten zo goed en veilig mogelijk voort te zetten, zonder daarbij de gezondheid van onze medewerkers en cliënten in gevaar te brengen. Het ministerie, gemeenten, zorgkantoren en zorgverzekeraars hebben na overleg met veldpartijen op papier (in een brief d.d. 25 maart van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, en een brief d.d. 16 april van Zorgverzekeraars Nederland) continuïteitsgaranties geboden voor de basiszorginfrastructuur waartoe GGZ Delfland behoort. Met de toezeggingen van de continuïteitsbijdrage en de afspraken over additionele bekostiging van de meerkosten van de corona-uitbraak wordt de continuïteit van GGZ Delfland gegarandeerd.

Op basis van de meest actuele inzichten op het moment van vaststellen van de jaarrekening kunnen de financiële gevolgen van het coronavirus worden opgevangen binnen de kredietlimiet en de overeengekomen ratio's met de banken en is er geen sprake van een materiële onzekerheid over de financiële continuïteit van GGZ Delfland. De omvang van de extra gemaakte kosten is momenteel nog niet nauwkeurig in te schatten.

26. Honoraria onafhankelijke accountant

	2019	2018
	€	€
De honoraria van de onafhankelijke accountant over 2019 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	111.986	107.956
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	8.470	56.847
3 Fiscale advisering	71.135	33.275
4 Niet-controlediensten	0	49.550
Totaal honoraria onafhankelijke accountant	<u>191.591</u>	<u>247.628</u>

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de stichting en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2019, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

1.10 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

27. *Transacties met verbonden partijen*

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 24.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.
_____
S.I. Bandhoe

W.G.
_____
H.S. Baks

W.G.
_____
D. van Starckenburg

W.G.
_____
A. Jasper - van Nellen

W.G.
_____
Z.D. Woldhuis

2 OVERIGE GEGEVENS

2.1 Vaststelling en goedkeuring jaarverslag

De raad van bestuur van Stichting GGZ Delfland heeft het jaarverslag 2019 vastgesteld in de vergadering van 26 mei 2020

De raad van toezicht van de Stichting GGZ Delfland heeft het jaarverslag 2019 goedgekeurd in de vergadering van 26 mei 2020

2.2 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de artikel 4 van de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de stichting GGZ Delfland.

2.3 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.2

2.4 Nevenvestigingen

Stichting GGZ Delfland heeft geen nevenvestigingen.

2.5 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Delfland

---

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Delfland ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019 van Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Delfland te Delft gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de resultatenrekening over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is de Regeling verslaggeving WTZi.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Delfland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

MARDXAUJDVW4-377146213-80

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Fascinatio Boulevard 350, 3065 WB Rotterdam, Postbus 8800, 3009 AV Rotterdam

T: 088 792 00 10, F: 088 792 95 33, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Benadrukking van de onzekerheid in verband met de effecten van het coronavirus (Covid-19)

Wij wijzen op de toelichting in de paragraaf 'gebeurtenissen na balansdatum' in de jaarrekening waarin de raad van bestuur de mogelijke invloed en gevolgen van het coronavirus (Covid-19) op de stichting en op de omgeving waarin de stichting opereert alsmede de genomen en geplande maatregelen om met deze gebeurtenissen en omstandigheden om te gaan heeft beschreven. In deze toelichting is ook beschreven dat er nog steeds onzekerheden bestaan en dat het daarom op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten in te schatten. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling verslaggeving WTZi is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling verslaggeving WTZi en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

---

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Rotterdam, 5 juni 2020
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.A.B. de Coninck RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Delfland

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

